

PRIMORSKI LIST

Poučljiv list za

slovensko ljudstvo na Primorskem

Letnik III.

Vse za vero dom cesar ja!

Štev. 6.

J. Gustav. Gorici

„Primorski List“

izhaja vsaki prvi, drugi in četrti četrtek v mesecu.
Cena za celo leto 1 gl. za pol leta 50 nov. Posame-
zne številke se prodajajo v šolskih in nunskih ulicah
po 4 nov.

V Gorici, dne 28. februarja 1895.

Uredništvo in upravnništvo

mu je v Gorici, Travniki št. 13. — Nefrankovana
pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo (i-
glase in naznanila sprejema upravnništvo po pogodbi.

† NADVOJVODA ALBREHT.

Nadvojvoda Albreht †

Neizprosna smrt, ki pobira in ne izbira, vzela je naši slavnj Avstriji moža junaka, ki je bil v največjih stiskah pravi steber. Albrehta ni več mej živimi. Ta žalostna novica je pretresla narode avstrijske dne 18. t. m., ko je ob pol dveh popoldne zatisnil oči slavnj vojskovodja nadvojvoda Albreht, strije presvitlega cesarja. — Ta izguba je britko zadela narode avstrijske, ki vedo, da je njegova izguba donesla veliko žalost cesarju, s kojim čutijo narodje veselje in žalost. Britko je zadela ta izguba Avstrijo tudi za to, ker pokojni nadvojvoda Albreht je bil vrhovni poveljnik cele avstrijske vojske, na kojega so častniki s ponosom gledali, kojemu je cela vojska zaupala, ker je poznala njegovo poveljniško spretnost. Albrehta so imenovali junaka ali zmagovalca Kustoce, kjer je slavnj junak premagal več ko dvakrat številnišo pijemonteško vojsko. Nehote se zdaj poloti zvestega Avstrijca, ki ljubi svojo domovino, strah, ali ima naša vojska še takega poveljnika? Nevarnost nam preti od vseh strani, ker sosedje naši niso zanesljivi; vojska naša je sicer velika in čvrsta, toda ali smemo biti gotovi, da ima vojska moža, ki bi jo vodil v boj kakor pokojni junak zmagovalca Albreht?

Nadvojvoda Albreht, rojen 3. avgusta 1817, je sin slavnega vojskovodja nadvojvoda Karla, ki je prvi premagal Napoleona Velikega pri Aspernu blizu Dunaja. Oče je sam vodil odgojo mladega Albrehta, katerega je cesar Franc I. imenoval za načelnika 44. pešpolka 1. 1830. L. 1839 je potoval po Pruskem in Ruskem, kjer je bil pri velikih vojnih vajah. L. 1844. je postal feldmaršalejtant in vrhovni poveljnik vojske na Avstrijskem in Solnograškem. — Istega leta v 1. dan maja se je poročil s kneginjo Hildegardo, s hčerjo Ludvika I. bavarskega, ki mu je povila tri otroke 1. Marijo Terezijo, ki je zdaj poročena s princem Filipom Virtemberškim, 2. Karla Alberta, ki je kot dveleten otrok umrl 3. Matildo, ki se je nesrečno opekla in za opeklina mi vmrla.

Ko je l. 1848. začela vojska v Italiji odšel je Albreht z nadvojvodom Francem Jožefom v vojni tabor h grofu Radeckemu. Pri Sv. Luciji je bil dne 6. maja v ognju in se je odlikoval kot hraber in hladnokrven vojak, a kmalu potem (l. 1849) je sam vodil vojsko pri Gravelone, pri Mortari (29. marcija) in pri Novarri (23. marcija). Po teh bitkah je pisal stari Radecky cesarju: „Nadvojvoda Albreht je res vreden sin svojega očeta“ in je predlagal, naj bi mu cesar podelil red Marije Terezije. Po italijanski vojski je vodil zvezno avstrijsko-nemško vojsko ob Reni in kmalu potem je bil vrhovni poveljnik cele ogerske vojske. L. 1854, ko se je Rusija vojskovala v Krimu z Angleži, Francozi in Italijani, je nadvojvoda Albreht stražil ob meji na Sedmo-

graškem in v Bukovini. L. 1860 je šel zopet v Vičenco v Italijo, a l. 1863 ga je imenoval cesar za feldmaršala. L. 1866 je zapovedoval naši vojski proti Pijemontu in je pobil sovražnika v krvavi bitki pri Kustoci (Custoza) dne 24. junija 1866. S to zmago si je oslavlil ime v avstrijski zgodovini. Žal, da je bila naša vojska pobita na Českem pri Kraljevem gradu. Naglo je cesar poklical Albrehta iz Italije na Dunaj, kjer je bilo vse obupano. Albreht je razposlal avstrijskim narodom proglas na pomoč in rešitev Avstrije. Narodje so se nadvojvodu odzvali in v kratkem času je zbral okolo 200.000 vojakov, katere je imel peljati v vojsko proti Prusom. Ali bilo je vže prepozno. Presvitli cesar je sklenil s pruskim kraljem primirje (22. avg.) in kmalu potem mir.

Od l. 1866, je bil nadvojvoda Albreht generalni nadzornik cele avstrijske vojske in je vsako leto sam vodil velike vojaške vaje na Ogorskem, na Moravskem, in v Galiciji ob ruski meji. — Nadvojvoda Albreht ni bil le vojak, ampak je bil tudi učen mož, ki je spisal več učenih razprav o vojaških opravilih. Tudi je v obče podpiral znanost. Izdal je n. pr. na svoje stroške spise svojega slavnega očeta Karla; bil je častni ud znanostne akademije dunajske, ki je tako počastila velikodušnega mecena in ustanovnika „Albertine“ t. j. knjižnice in zbirke bakrorezov. — Tudi mladi katoliški znanstveni Leonovi družbi je poklonil 1000 gld. kot ustanovnik. — Po njegovem trudu in na njegovo posebno veselje se je postavil na Dunaju lep spomenik Radeckemu, ravno tako tudi spomenik v cerkvi sv. Stefana v spomin rešitve Dunaja in Avstrije iz turških pesti. —

Nadvojvoda Albreht je bil prav tih in skromen mož, ki je živel zelo priprosto. V občevanju z občinstvom je bil preprijazen in v resnici ljubljene avstrijskih častnikov. — Bil je ranjki tudi velik dobrotnik potrebnim, posebno častnikom in njih udovam in sirotam. — Njegovo premoženje cenijo nad 100 milijonov. Na Dunaju ima krasno palačo blizu cesarskega dvora: lepo je njegovo letovišče v Badenu pri Dunaju; na Tirolskem ste njegovi dve letovišči: eno za poletje v Madonna di Campiglio in eno za zimo v solčnem mestecu Arco, kjer je umrl. Posebna tolažba ob njegovem grobu je vsemu krščanskemu ljudstvu to, da je bil r. nadvojvoda bogaboječ kristijan in pokoren sin katoliške cerkve. Še nedavno je opravil kratke duhovne vaje. Za to je pa tudi tako mirno in sladko v Gospodu zaspal. Ko so zdravniki izrekli, da ni več pravega upanja, je nadvojvoda sam prosil sv. popotnice in poslednjega olja. —

Še pred smrtjo je odločil, da na njegovo krsto naj ne polagajo cvetličnih venecov, kakor je pri gospodi navada, in koji bi bili stali več ko sto tisoč gld., ampak naj rajše denar volijo ubogim in za sv. maše.

— Tudi si je dolgo poprej izbral prostor, kamor ga bodo položili. Naša cesarska rodovina ima namreč grobišče na Dunaju pod velikim altarjem kapucinske cerkve. Zadnjega so tje položili Albrehtovega brata nadvojvoda Viljema, ki je padel s konja in se vbil. Albreht si je izbral mesto poleg očeta Karla in poleg soproge Hildegarde in otrok. Njegova krsta je v onem grobišču sto ena in dvajseta.

Pogreb je presvitli cesar napovedal za v torek 26. t. m., ki se je vršil z največjo slovesnostjo. H pogrebu je prišel osobno nemški cesar Viljem in mnogo knezov iz vseh dežel.

Ob krsti njegovi bodi izrečena ena želja vseh avstrijskih narodov: „Večna luč naj mu zasveti, da bo prosil Kralja vseh kraljev sreče in blagoslova Avstriji in nje vladarjem.“

Deželni zbor goriški.

Kdor je pazno prebral trditve gg. italijanskih poslancev, moral si je reči, da so netočne. Gg. pripovedujejo sicer, kaj so oni sploh zahtevali in kaj Slovenci, ali čisto pozabili so nam povedati, koliko bi bili dali Slovencem, če bi bili vstregli njih zahtevam ali pa koliko bi bili dali Slovenci njim, če bi jim bili vstregli v vseh tečkah. Ker so pa svoj protest razposlali po vsej deželi, za to so izdali tudi zaupniki slovenskega kluba posebno pojasnilo ali izjavo o zaupnem pogajanju. Izjava se glasi:

Protest, ki so ga izdali deželni poslanci italijanski dne 13. t. m., bavi se z italijanskimi zahtevami v splošnih izrazih, ne da bi navedel posameznosti ali številke. Zato bodi dovoljeno podpisanim, da odgovorijo na kratko z nekaterimi pojasnili.

Res je, da italijanski poslanci so hoteli za zdaj odpovedati se deželni podpori v znesku 250.000 gld., ki se je zahtevala za furlanski tramvaj, proti temu, da bi deželni zbor prosil za omenjeni tramvaj državno podporo 400.000 gld., ki bi šla na račun goriške dežele.

Res je, da so zahtevali za namakanje tržiške ravani „posojilo“ 323.000 gld. ter da so bili pozneje zadovoljni s polovico tega zneska, namreč s 161.600 gld., in da Slovenci so bili pripravljeni glasovati za dotični vladni načrt zakona, ako bi se bil premenil v tem zmislu, da bi bila dežela oproščena vsakterega „posojila“, kar se pa ni zgodilo. Kakor mi reči vidimo, je golo zavijanje trditi, da dežela bi bila oproščena „posojila“, ako mora — kakor se zahteva v tem slučaju — državi vrniti znesek 161.600 gld., ki bi ga dežela prejela od države kot posojilo, da ga dalje „posodi“ zadruzi za namakanje ravani. Dolg nasproti državi v znesku 161.600 gld. bi v tem slučaju obteževal deželo.

Obtožnica proti Slovencem trdi, da ti so zahtevali ustanovitev deželnega šolske-

LISTEK

1. Za zdrave bolnike.

V davnih, davnih časih jezdaril je kmetič iz mesta domov. Pot je šla skozi temen gozd. Sredi gozda prepredila mu je makrat pot siva starka in ga prosila, da bi jo vzel k sebi na konja.

„Kdo si?“ vprašal je kmetič.

„Jez sem — kuga,“ odvrnila je.

Prestrašen zamahnil je kmetič po komji, da bi ušel. A starka je popadla konja za brzde in dejala: „Zakaš bežiš? Meniš-li, da ne pridem lahko brez tebe v vas? Malo prej ali pozlej, to ne de nič. Bodi toraj pameten in posadi me na konja. Obljubim ti, da ne napadem nobenega iz tvoje družine.“

„Toraj le sedi,“ odgovoril je kmetič. Nato je pognal konja v dir. A kmalu ga je zopet vstavil in jel prositi starko, da bi prizanesla še temu in onemu od njegove zlahte. Tudi to prošnjo je uslišala starka.

Ko sta bila vže blizu vasi, jel je kmetič vže zopet prositi in rotiti starko, a se-

daj za vse vaščane. Obljubila mu je, da jih pograbi samo deset v vasi.

Mudila se je v vasi samo en dan, a umorila je mesto desetih, trideset ljudi.

Kmet pridirjal je koj k starki ter jo ošteval in zmerjal, ker ni bila mož-beseda in je umorila trideset ljudi.

„Bila sem mož-beseda,“ odvrnila je starka. Res, da jih je umrlo srideset, a jaz sem jih umorila samo deset, dvajset jih je umrlo od strahu pred mano.“

Učimo se iz tega: „Strah nikjer ne pomaga. Boleznij je vže tako preveč v tej solzni dolini, ni treba si jih še domišljati.“

2. Nikar ne slači suknje, predno greš spat!

Neki oče je imel več sinov. Nadlegovali so ga vedno, da bi odstopil vsakemu svoj del premoženja. Obetali so mu, da ga preškerbe z vsem, karkoli bo hotel. Oče pa si je mislil modro: „Nikar ne slači suknje, predno greš spat.“

Nad njegovim oknom bilo je lastoviče

gnezdo, iz katerega je pregnal lastovke hudoben vrabec. Ko so imeli vrabci mlade, vzel je oče gnezdo ter je utaknil v kletko. To je postavil s prva na odprto okno, potem pa v svojo sobo. Stara sta neutrudno in zvesto pitala svoje mladiče. Ko so pa znali vže sami jesti, vjel je kmet še stara dva ter ju zaprl v kletko. Mladiče pa je spustil po sobi ter jim natrosil zrnja, kar so ga hoteli; starima ni dal pa ničesar. Mladiči so se gostili in mastili, stara sta pa stradala; nikdo se ju ni spomnil. Druga jutra vtaknil je kruha in sira mej kletkine žice (drat), da bi stara jedla; mladiče pa je pustil brez jela. A kaj so napravili? — Planili so na kletko in pobrali starima ves živež, da, celo pikali in kljuvali so ju. Ob tej priliki dejal je oče sinovom: „Ali ste videli, kaj znajo vrabci? Morebiti bi zaali tudi vi kaj takega. Zato pa ne slečem suknje, dokler ne pojdem spat.“ In obdržal je premoženje do smrti. Na svetu so dobri in slabi otroci, zatorej bodite previdni očetje! Previdnost je boljša nego lonec medu.

ga zaloga, ki bi v kratkem prišel na letnih 200.000 gld. — Opomniti je, da potrebščina deželnega šolskega zaloga, ki so ga predlagali Slovenci, znaša 152.000 gld. in da ta znesek se plačuje že zdaj okrajnim šolskim zalogom.

Kdor je protest sestavil, je pa pozabil konstatovati, da slovenski zaupniki so bili popolnoma popustili zahtevo glede na ustanovitev deželnega šolskega zaloga, in da vključ temu ni prišlo do sporazumljenja.

Obtožnica trdi, da Slovenci so zahtevali podporo, znašajočo 15% od svote 250.000 gld., katero bi stala cesta ob levem bregu Soče, — ne pove pa, da Slovenci so bili znižali to zahtevo na 15.000 gld. in da v pobot so se zavezali glasovati za drugih 15.000 gld. v podporo podjetju ob Mondini v občini Flumičelski; — kakor tudi ne poudarja, da cesta po Soški dolini bi bila enake koristi goriškemu mestu in goriški strani.

Obtožnica proti Slovincem pravi pač, da so ti zahtevali, naj jim Italijani dovolijo „vse za slovensko ljudstvo naprošene podpore brez izjeme, med temi 7.500 gld. iz cestnega zaloga, znašajočega 10.000 gld., 5000 gld. za zgradbo ceste v Trento, letnih 1000 gld. za slovensko obrtno nadaljevalno šolo v Gorici, in druge manjše podpore, ki, pristete prejšnjim, dajejo svoto, več ko dvakrat večjo od one, katero so Italijani za se pričakovali“

ne pove pa:

da Slovenci so bili pripravljeni deliti cestno podporo 10.000 gld. na enaka dela med Slovence in Italijane, ako bi bili zadnji predložili utemeljene prošnje te vrste;

da v proračun za leto 1895. je bilo sprejetih 10.000 gld. za most čez Ter in 1000 gld. za obrambo bregov ob Soči in Teru v furlanskem delu, ne da bi se bilo postavilo kaj v pobot za slovensko stran;

da Italijani uživajo že od leta 1885. letno podporo 1000 gld. za obrtno šolo v Gorici, med tem ko Slovenci je še vedno pogrešajo;

da Slovenci so se sploh izrekli, da so pripravljeni dovoliti enake svote za slovensko in italijansko stran, ako se predložijo opravičene prošnje;

da železnica iz Gorice v Ajdovščino je veliko nujnejša za mesto goriško nego tramvaj čez Sočo.

Ni natančna trditev, da Slovenci so zahtevali, da bi imenovali v deželno komisijo za pregledovanje zemljiškega katastra izmed 3 članov 2, ker izrekli so v tem oziru le svojo željo ter pritrčili potem popolnoma misli, izraženi po Nj. Vzv. gospodu deželnem glavarju, da namreč 1 člana naj volijo Slovenci, 1 Italijani, in tretjega oboji po skupnem dogovoru. Slovenci so bili zaznamovali kot skupnega kandidata odlično osebo, katero spoštuje vsa dežela.

Slednjič konstitujemo, da narodna vprašanja se niso razpravljala v deželnem zboru in da niso dala ne povoda ne predmeta poskušnam, da bi se prijazno sporazumeli narodni stranki; zato protestujemo odločno proti obtožbi silovitega prevladanja, težečega na uničenje Italijanov v Avstriji, ki se je zabrusila od italijanske strani slovenskim deželnim poslancem v obraz. Braneč, kakor je naša dolžnost, pravice in narodnost slovenskega ljudstva, spoštujemo vedno po zasluženji pravice in narodnost drugih.

V Gorici, 15. februarja 1895.

Alfred grof Coronini — Anton dr. Gregorčič
— dr. Josip vitez Tonkli,
zaupniki kluba slovenskih deželnih poslancev.

Iz tega pojasnila je razvidno, da slov. poslanci se niso ravno tožili, da se jim je do zdaj krivica godila od italijanskih tovarišev ali da so Slovenci iz dež. zaloga pre malo vdobivali (kakor so to pisali nekateri listi), ampak ost slovenske odločnosti je takrat naperjena proti c. kr. vladi v Trstu in na Dunaju, katera vže mnogo let podpira vsako novo podjetje v Gorici in Furlaniji s tisočaki, a za slovensko stran še stotakov nima. To politiko proti vladi bo-

sta slovenska poslanca nadaljevala tudi na Dunaju, kar pa ne izključuje sporazumljenja z italijanskim klubom v dež. zboru.

Posledice razpora v deželnem zboru. Italijanski poslanci so imeli dne 13. t. m. obed pri Zlatem angelju, kjer so naglašali vzajemnost mesta in Furlanije. Dr. Pajer je prav navdušeno napil prevzv. grofu Fr. Coronini-ju, kar priča, da je vse govoričenje o tekmovalju Pajerjevem proti Coronini-ju negotovo. Res je, da je bil dr. P. od začetka jako nevoljen, ko so mu izpodnesli stol dež. glavarja, ali od takrat je vže dolgo dolgo. Tudi to je menda res, da je dr. P. letos ob začetku zborovanja glasno opomnil, da Fr. grof Coronini je italijanski poslanec.

Vender je grof. Franc Coronini odložil čast dež. poslanstva in glavarstva. Govorilo se je, da pojdejo poslanci obeh klubov prosit ga, naj svoj odstop prekliče. Tudi c. kr. namestnik je bil prošli teden v Gorici s tem namenom. Slovenci, ki se k grofu obračajo v vsaki potrebi, naj mu pri tej priložnosti zagotovijo, da poulične demonstracije, resnične in izmišljene, o katerih je vedel telegrafsko poročati „Slov. Narod“, se le sad političnega pobalinstva, nikar ne dejanje slovenskega ljudstva.

Naj še dostavimo, da se postopanje slov. poslancev hvali od Slovencev, ravno tako ravnanje it. poslancev od Italijanov. Tako je n. pr. goriško starešinstvo enoglasno izreklo zahvalo in zaupanje it. klubu, a naši slov. listi so polni hvale slov. klubu. Cela dežela je torej srečna in zadovoljna.

Slovenski deželni poslanci v Gorici so vročili ministerskemu predsedniku na Dunaju, pojasnilo o dogodkih v zadnjem deželnoborskem zasedanju, v katerem so pojasnili svoje ravnanje in želje slovenskega ljudstva.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Državni zbor. 19. t. m. so zastopniki avstrijskih narodov zopet zbrali se v državnem zboru. Prva seja je bila posvečena le spominu na r. nadvojvoda Albrehta. Spominski govor je govoril zbornični predsednik Chlumecky. Zbornica je sklenila, naj se sožalje izreče Njega Veličanstvu in v sprejme v dnevni zapisnik. — V drugi sei 21. t. m. je finančni minister predložil končni račun za l. 1893. Posl. Hanek je vprašal trgovskega ministra, bo li ljudskim in meščanskim učiteljem znižal vožnino na državnih železnica za polovico. — Obravnuje se zdaj kazenski zakon, pri čem je minister za pravosodje naglašal, da morajo države skrbeti za obrambo proti zunanjim in notranjim sovražnikom. Pri naslovu „razžaljenja Njegovega Veličanstva“ je sklenila zbornica, da je sodnijsko preganjati tudi razžaljenja vladarjev drugih držav, ako bi to zahteval diplomatski zastopnik razžaljenega vladarja.

Celjska gimnazija je zdaj poleg volilne preosnove (in istrskih zadev) preporno jabelko, ki žuga koaliciji spodbiti noge. Konservativni klub se je soglasno izrekel, da ostane pri prvotnem sklepu, to je naj se Štajerskim Slovincem spolni njih pohlevna a vroča želja, liberalci in nemški narodnjaki pa nasprotujejo, kolikor morejo in vabijo k sebi Poljake, kateri se pač ne bodo odločili proti nam, svojim starim zaveznikom?

Zastopniki glavnih mest so se zbrali na Dunaju, da se posvetujejo, kako bi bolj uspešno varovali mestne koristi. Sklenili so, da vložijo prošnjo na državni zbor in na vlado, da se del prebitka od preosnovanih direktnih davkov namenjenega deželnim zakladom izroči glavnim mestom, ker bodo po novi davčni uredbi mesta mnogo izgubila pri zemliskem in hišnem davku. Isto so sklenili glede prebitka pri osebnem in dohodninskem davku. Sklenili so tudi naprositi vlado, da čim preje prične preosnovo občinskega davka, posebno vravnava vžitninskega davka, po katerem bi se mestom

odprli novi viri dohodkov (Po domače rečeno, prosijo posebni del deželnih dohodkov za mesta in še novih, oziroma povečanih davkov). Na dalje prosijo, naj bi vlada vsaj deloma poplačala trud in stroške, katere imajo v izročenem delokrogu.

Ljudska šola. Št. Politiški škof dr. Rössler je pri slavnostni sei kat. šolskega društva govoril o razmerju mej cerkvi in državo glede šole in razložil, da se državni šolski monopol in prisilna šola ne more opravičiti s stališča naravnega prava, vpliv vere se ne sme omejevati samo na verouk, marveč se mora cerkvi dati toliko vpliva pri nadzorstvu, da se tudi drugi šolski predmeti ne zlorablajo v spodkopavanje vere pri učencih. — Poslanec Pfeifer je v kranjskem deželnem zboru govoril o preosnovi učnega načrta in zahteval poldnevni pouk v šolah po deželi; s tem je sprožil stvar, ki je ljudstvu vzeta iz ust, in ki naj bi prav mnogo zagovornikov našla mej poslanci.

Oba deželna jezika na srednjih šolah. V českem deželnem zboru je grof Schönborn predlagal, naj se naroči deželnemu odboru, naj se dogovori z vlado, da se uvede zapovedan nauk obeh deželnih jezikov na srednjih šolah, in je rekel, da je ta predlog pot k pomirjenju obeh narodnosti na Českem. Izročil se je predlog proračunskemu odseku.

Vnanje države.

Sv. Oče Leo XIII. je praznoval dne 20. t. m. sedemnajsto obletnico izvolitve za poveljarja katoliške cerkve. Slovenci! molite za Sv. očeta in podpirajte ga!

Goljufige pri rimski banki. Bivši italijanski minister Giolitti ima teh dni prititi pred preiskovalnega sodnika, da pojasni, kako je izginilo mnogo listin, ki bi bile dokazale sleparije nekaterih veljavnih oseb. Dasi je Giolitti močno zamotan v to umazano zadevo, ga najbrž ne bodo preostro izpraševali, ker bi mogel več odkriti, kakor bi nekaterimu mogočnjaku všeč bilo.

Gledišče v nemškem državnem zboru. Minister Köller je v državnem zboru javno povdarjal, da sedanja gledišča ne povspesujejo več dobrih in plemenitih stvari in so škodljivi studenec, ki pokvarja ljudstvo, in je pozivljval vse dobro misleče, naj se združijo in ustavijo tolikemu pohujšanju.

Ljudska šola na Nemškem. Poslanec Heeremann je v državnem zboru zahteval, da mora cerkev dobiti več vpliva na šolo, Poljak Jadzewsky pa da se mora vsaj verouk v ljudski šoli podučevati v materinem jeziku.

Kazen bogotajcem. V državnem zboru nemškem so poslanci „kat. središča“ stavili pri razpravi o postavnem načrtu proti upornežem dostavek: „S kaznijo do 600 mark ali dveletno ječo se kaznuje vsak, kdor jayno ali vpričo več ljudij, s tiskom ali podobo napada in grdi Boga, neumrljivost človeške duše, verskonraven značaj sv. zakona ali države.“

Vojska mej Kitajem in Japonsko se menda bliža h koncu. Japonski listi naštevajo 17 večjih bitek, v katerih so zmagali Kitajce. Japonci so v teh bitkah ujeli 1164 sovražnikov, vzeli 607 topov, 7400 pušk, veliko streljiva, konj, šotorov, ladij, in slednjič popolno uničili kitajsko vojno mornarico. Zalosten izid vojske drastično kažete admiral Ting in vojaški poveljnik v Vej-Haj-Vej, ki sta sama sebe usmrtila, ko je ono mesto palo.

RAZNOTEROSTI.

Revščina v Rimu. Pod papežem je bil Rim bogato mesto. Letos je ravno 25 let, od kar so italijanski „narodnjaki“ in framasoni vzeli Rim papežu. Čudovito, kako so liberalci v teh 25 letih Rim osrečili! „Osservatore Romano“ poroča, da je zdaj v Rimu 285 novih začetih poslopj nedodelanih, ker ni denarja; da je celih 40.000 stanovanj praznih, da se je v malo dneh razpisalo do 700 javnih dražeb, da je do

500 prodajalnic in skladišč (magazinov) zaprtih, da je vse polno revežev, ki zmrzavajo in stradajo.

Pred petindvajsetimi leti je rimsko ljudstvo ploskalo liberalcem in iramasonom, ko so prišli v Rim, a to navdušenje se je vže zelo ohladilo, pa se bo še bolj!

Vesela novica. Prijatelj z dežele nam piše: Tako veselo novice že dolgo nisem čital v časnikih, kakor dne 20. t. m. Gorenjska duhovščina spomnila se je „Danice“ na Dunaju ter ji odposlala 235 gl. Ta „velikodušna požrtvovalnost“, je posnemanja vredna. Ko bi vse dekanije na Slovenskem posnemale blejsko na Gorenjskem, zagotovljen bi bil „Danici“ obstanek, narod slovenski dobil bi polagoma značajne in krščanske može posvetnega stanu. Časi, ko bodo može duha, kakršni veje v listu „Zora“, med narod prišli, bodo res srečni. Ljudstvo bo imelo pred seboj zanesljive može; vedelo bo kakšnega duha so. Malo imamo mož, o katerih zamoremo reči, da so čisti in neprestrašeni katoličani. Meni je ljubši čist in odkrit liberalce, kakor mož, ki pomaga vleči danes liberalni jutre pa klerikalni voz. V. č. gosp. dekanu Razboršku želim veliko posnemalcev!

Furlanske železnice. Kakor poročajo italijanski listi je zveza železnice iz Tržiča v Červinjan z italijansko progo v S. Giorgio di Nogaro dograna stvar, kar je verjetno, ako c. kr. vlada res meni odkupiti južno železnico. — Nadalje se zagotavlja, da se bo napravila nova železnica (tramvaji) iz Gorice tudi brez deželne podpore, kar ni nemogoče, ker se z italijanske strani povdarja, da je namerjavana železnica tudi v narodnem oziru zelo potrebna. Pravijo namreč, da Furlanija ne sme biti več ločena od Gorice, ko do zdaj, ker sicer je preveč odvisna od Slovencev. To je povdarjal sam dr. Venuti, župan goriski, ki je zato, da naj tudi mesto kaj doloži za novo furlansko železnico. Tudi kupčijska zbornica je obljubila denarne in moralne podpore.

Prošnje za oprostitev od vojaščine. C. kr. glavarstvo gorisko je izdalo o tej stvari važen opomin slavnim županstvom, ki se glasi:

Nastala je v zadnjih časih navada, da se podajajo prošnje za oprostitev od vojaščine, zlasti takih, ki podpirajo rodovino, še le po glavnem naboru, dasiravno obstoje razmere, na katere se naslanja prošnja, vže ob času nabora. S tem se ne samo vedno nadlegujejo oblastva in se moti vojaška služba, če se mora namreč drug vojak za drugim iz krčela izpuščati, temuč je taka zamuda večkrat prositelju samemu v škodo, če je namreč treba v dotični stvari dolgotrajnih poizvedeb in obravnav, vsled katerih je moči še le po preteku mesecev vojak nazaj dati svojim.

Naj toraj županstva strogo opominjajo vse tiste, kateri mislijo, da smejo že zdaj zahtevati oprostitev katerega novince, naj vložijo svoje prošnje najkasneje do dne glavnega nabora ali vsaj pri naboru.

Stroški pri notarju. Prijatelj nam piše: Da, tudi na Primorskem bi želelo ljudstvo, da bi se poddržal notarjat, kajti pristojbine za izdelovanje dolžnih pisem in vknjiženje dolga so za male posestnike in naše revno ljudstvo previsoke. Poslušajte istisniti čin! Nedavno je nekdo zapustil cerkvi v B. 50 for. za eno sv. večno mašo. Dotična sodnija je tirjala od tega nepotegnega zneska brž pristojbino: 6 fr. Mož, ki bi imel plačati omenjeni znesek, je reven in ker res ni mogel v gotovini dotičnega zneska cerkvi odšteti, dal si je dolg rajše vknjižiti pri c. kr. davkarji v K. Potrebno pismo je napravil c. kr. notar, ter računil za vse skupej 6 for. 60 kr. Torej za znesek od 50 for. je moral mož ali cerkev plačati — poleg stroškov in zamude na poti do notarja — celih 12 for. 60 kr. Duhovniku se je dotični revež smilil, plačal je zanj od tistega zneska polovico in cerkev je določila tudi polovico; kajti sicer bi se nikakor ne izplačalo cerkvi sprejeti isto volilo. Zdaj pa glejte,

ali niso tiste pristojbine res prevelike za vbolega kmeta in cerkev?! Kdor bi mogel vbojemu prostemu ljudstvu v tem pomagati, bi imel veliko zaslugo, naj reče kdo, kar hoče! —

Kolednikom. Iz Brd se nam piše: v naših krajih je bila navada, da so na pustni dan koledniki hodili z godbo, pa tudi brez nje, od hiše do hiše. Pred vsako hišo zagodla se je poskočnica, našemljeni koledniki pa vganjali so nespodobne burke. Tako zabavo poplačevale so gospodnje z okasnimi klobasami in s sladko kapljico. Ta zabava bo od zdaj naprej prepovedana. Občinski obhodniki so pretečeno nedeljo razglasili to prepoved c. kr. okr. glavarstva. — Ta prepoved se mora imenovati v vsakem obziru hvalevredna, ker ž njo odstranjena je zabava, katere ni nobenemu modremu človeku dopadla. Pa tudi mnogo pohujšanja bo odstranjenega; kajti otroci divjali so za koledniki, poslušali so njih nič kaj spodbudljive šale in gledali njih nespodobno obnašanje.

Vabilo k družbi sv. Mohorja. Preiskopi prostor nam brani, da bi mogli ponatisniti celo vabilo, katero je razposlal odbor družbe sv. Mohorja po Slovenskem. Pa saj tudi ni treba priporočati družbe, ki je vsakemu Slovenu draga. Naj bolje priporočilo za l. 1895 so pač knjige, katere nam je odbor obljubil za to leto in sicer: „Sv. Jožef“, molitvenik, je tiskan na 24 polah male oblike.

Dobiva se ta molitvenik tudi izvirno vezan v platno z rudečo obrezo po 40 kr., v usnje z rudečo obrezo po 50 kr., z zlato obrezo pa po 60 kr.

Knjiga: „Pod lipa“ ima dva oddelka; v prvem je 30 mičnih pesnij, v drugem pa pripoveduje „Griški gospod“ svoje izkušnje in nauke. Vsa knjiga je preprežena z obilnimi slikami, katere je risal dunajski risar Fr. Gareis pod nadzorstvom g. pisatelja samega.

„Umna živinoreja“ podaja na 13 polah nauke o pasmah ali plemenih domače živine; ker kaže vsako pasmo tudi podoba, bodo jih čitatelji lahko natanko spoznavali. Odslej, ko bomo imeli lanske in letošnje knjige „o umni živinoreji“, bodo le oni živinorejci in pesli mogli reči, da so kos svojemu poslu, kateri bodo pazno čitali ti dve knjigi.

Kake bodo „Zgodbe sv. pisma“, to naj Slovenci posnamejo iz letošnjega prvega snopiča. Že samo tak snopič je vreden goldinar; neprecenljivo pa je svetopisemsko znanje, katerega si udje iz posameznih snopičev najlaže in najtemeljiteje sproti privajajo.

Novi udje še lahko dobé prvi snopič, ako udnini doplačajo 50 kr.

Da bo tudi „Koledar“ lep in zanimiv, prosimo spretno gg. pisatelje, zlasti povestičarje in pesnike, (in to pričakujemo po pravici od njih), da se družbi rešijo z najboljšimi darovi svojega uma.

Vsaj do konca tega meseca pa ne pozabite, mili Slovenci! pristopiti k družbi sv. Mohorja, da nam bodo mogli č. gg. poverjeniki točno pošiljati vpisovalne pole do dne 5. sušca, česar jih prosimo najljubneje.

„Jugoslovanski Stenograf“ izhaja vže 6. leto in sicer letos s prilogo „Glasnik“ kulturno-zgodovinski za južne Slavjane s slikami. Izhajal bode mesečno v slovenskem, hrvatskem, srbskem in bolgarskem jeziku. „Glasnik“ služi slovanski vzajemnosti. Cena za celo leto 2 gld. 50 kr. Urednik in lastnik lista je vrli naš rojak in rodoljub prof. A. Bezenšek v Plovdivu na Bulgarskem. Priporočamo.

Brata Zupán iz Kamnegorice. Slavno znana orgljarska tvrdka slovenske korenine je v preteklem 1894tem letu izdelala šest novih orgelj razne velikosti tudi z dvema Manuali. Izvršila je pa tudi mnogo večih predeljav in manjših poprav. Nove orglje so se postavile v naslednje kraje slovenskih dežel: 1) Op. 45. v Rukavac pri Opatiji 24. februarja 1894; 2) Op. 46. v

Divača (Notranjsko) 31. marca 1894; 3) Op. 47. v Kamnegorico (Gorenjsko) 16. junija 1894; 4) Op. 48. v Avče (Goriško) 24. avgusta 1894; 5) Op. 49. v Ljubno (Gorenjsko) 2. Novembra 1894; 6) Op. 50. v Omišalj na Krškem otoku ob novem letu 1894.

NOVICE.

Goriško.

Maša zadušnica. Prevz. knezo-nadškof je imel slovesno sv. mašo za dušni pokoj nadvojvode Albrehta danes 28. svečana ob 10. uri v stolni cerkvi.

† Č. g. Jožef Kumar, vikar v Breštovici na Krasu je umrl dne 16. t. m. v tržaški bolnišnici. Počila mu je žila. Ranjki gospod je bil korenjak in posebno delaven mož. Skrbel je tudi za časno blaginje svoje občine, ki mu je bila s celim srcem vdana. Presvitli cesar ga je odlikoval z zlatim križcem za zasluge. Najlepše odlikovanje je bil glasen jok siromašnega ljudstva ob preranem grobu blagega ranjkega. Star je bil 68 let. N. v. m. p.

† Baron Oskar Somaruga. Žalostno novice so izvedeli vbožci goriskega mesta dne 27. t. m., da je namreč njih dobrotnik, velezaslužni predsednik družbe Sv. Vincencija, preblagorodni gospod Oskar baron Somaruga, po kratki in mučni bolezni, zaspal v Gospodu. N. v. m. p.

† Ivan Batistič. Zopet smo pokopali enega mladeniča, od katerega smo upali mnogo za časno in večno srečo slovenskega ljudstva. Ivan Batistič, ki je lani julija meseca izvršil z odliko zrelostni izpit, je umrl na sušici na domu vbornih kmečkih starišev v St. Petru. Bil je izredno nadarjen in vzgleden mladenič, gojenec deškega semenišča. Bodi njemu zemlja lahka in večna luč naj mu sije, ali nam srce krvavi za njim.

Odlikovanje. Presvitli cesar je dovolil bl. g. Alojziju Fabijani-ju, c. kr. glavarju v Volovskem, da sme nadevati si pruski kronin red III. vrste, in srbski red Takova IV. vrste.

Vreme v Gorici je letos tako mrzlo, sneženo in mokro, da morda vže 50 let ne tako. Od Božičev nas skoraj ni zapustil sneg. Na pustni torek, 26. febr. je sneg znova pobelil mesto in okolico!! Pravijo, da bo sodnji dan!

Poštni pridigar laški bo letos v stolnici preč. g. o. Anton Pavišič, predstojnik tovarštva Jezusovega v Gorici.

Novo gimnazijsko poslopje nameruje zidati vlada na prostoru sedajnega in potrositi meni 100.000 gld. Nedavno je bil dež. nadzornik Leschanofsky v Gorici po tem opravilu. Nam, kot domačinom, se zdi vrlo nemodro podirati staro, suho in zračno gimnazijsko poslopje. Ali res ni drugega prostora v Gorici? Toda domačini ne vkažemo nič.

Knezo-nadškofijsko deško semenišče. O tem zavodu ali bolje o njega hiši se vedno bolj kopičijo tožbe.

Mi ne vemo, ali je hiša res toli nezdrava, toda izjave gospodov, ki so bili več let v zavodu in bolehanje več mladeničev, bode gotovo zadostno znamenje, da se zavod preišče v tem oziru ne samo od preč. ordinarijata ampak tudi od posvetne oblasti. Če je res, kar se govori, naj se zavod zapre vže letos in sicer rajše pred Velikonočjo ko pozneje! Če pa ni res, naj se občinstvo pouči. Menejanje ni nikjer prida!

Mesto Gorica ne ve več kam z denarom. Darovalo je za „Lega nazionale“ 200 gld., goriškim pustnjakom 20 gld. za pustno dirko, za reveže pa pravi, da ni denarja.

Poštno podružnico želijo Goričani v Gosposki ulici. Nabirajo podpise.

Lepaki slovenski po voglih goriških ulic s podpisom glavarja Bosizio so povsod raztrgani, italijanski so celi. Obžalujemo vedno rastočo mržnjo Goričanov do vsega slovenskega.

Pustna dirka v Gorici je bila pre-

povedana radi pogreba nadvojvode Albrehta na Dunaju.

V Rabatišču je porezal pretečeno soboto ob 2 popoldne sorodnik sorodnika do smrti. Komaj so nesrečneža prinesli v bolnišnico, je umrl.

Samomor. V goriški brambovski vojašnici se je obesil v nedeljo 18 letni mladenič. Žalostno!

V Ajdovščini so streljali 16. t. m. pri neki poroki. Po nesreči se je vžgal smodnik na prižigalnici topiča. Možnar se je vnel, rastrelil in razmesaril glavo 15. letnemu mladeniču. Revez je umrl po kratkej neznanosti.

Streljanje s topiči (možnarji) je c. kr. goriško glavarstvo prepovedalo bodisi pri cerkvenih bodisi pri posvetnih slovesnostih.

V Devinu je sklenila zidati „Lega nazionale“ laško šolo in laško zabavišče. Devinci-Slovinci pozor! Ne zabite, da so Vaši otroci Slovenci, kakor Vi! Ne podajte se!

Cesta ob Branici (pod Krasom).

Meseca januarja in v začetku februarja t. l. se je pokazalo v gorenji Vipavi, kako potrebna bi bila braniška nova že 1890 začeta cesta, ki pa že dolgo nič ne napreduje, — radi pomanjkanja cvenka! Po več dni so ustavljali snežni zameti in burja c. kr. pošto, ki vozi po najbolj viharju podvrženih krajih (pod Nanosom in Čavnom) med tim ko bi v takih sitnih slučajih vozila lahko po brezvetreni in krajši braniški dolini v Gorico, ko bi hoteli cesto le kmalu dodelati! Furlanska ravan naj bi imela železnice in novi tramaji, mi pa še ne pošte-
ne cestne zveze z glavnim našim mestom Gorico?! — Dne 13. februarja t. l. je viharja burja pod vipavskim št. Vidom, na tako imenovanem „vetrenom polju“, prekucnila voz, v katerem je peljal neki mož 60 novih kočev na prodaj. Mož in žena, ki sta se peljala, sta prišla pod voz; h sreči sta se konja ustavila, da ni bilo več nesreče; koše je pa burja valila po senožitih. Vrnila sta se v št. Vid, dokler ni pojenjala viharja burja.

Nova sodnija v Kobaridu. Veselo poka-
nje topičev oznanjalo je v nedeljo opoldne Kobaridcem in vsem okoličanom, da dobe toliko zaželjeno sodnijo. Dobil je namreč župan pismo od njegove excelencije grofa Franca Coroninija, da je sodnija potrjena, in da je potrdilo že sam presvitli cesar podpisal. Prosili so Kobaridci za sodnijo celih 5 let in še predzadnji teden bila sta župan J. Rakušček in podžupan Fr. Slunder v tej zadevi pri nj. excel. grofu Fr. Coroniniju, ki je obljubil, da bo vse storil, kar bo mogel. In bil je mož beseda — kar je pričalo poka-
nje topičev. Vse ljudstvo je vesele in navdušeno za grofa Fr. Coroninija!

Iz št. Petra. K predpustni veselici „Slovenske zveze“ sešlo se je bilo toliko p. n. gostov, da je bila prostorna in okusno okrašena dvorana natlačena do zadnjega kotička. Da se je občinstvo tako številno odzvalo, je najboljša plačila za požrtvovalno delovanje odborovo; da pa so p. n. gostje tudi odšli zadovoljeni, tiče pohvala vrlim domačinom društvenikom in posebej pevcem ter spretnemu njih pevovodji g. M. Lavrenčiču. Zvezin zbor broječ 18 pevcev izvajal je vse točke tako točno in s finem okusom, da je vsako moral ponoviti. Če vpoštevamo, da je rabil za vse pesmi le en mesec za vaje, smemo trditi, kar je isti dan sam izpričal, da v obližju mu ni para. Slava! —

Gospica učiteljica L. Bavcon je prav očutno izrazila v deklamaciji misli vznesene pesme: „Naš čolnčik otmimo!“ — Častitamo! — Burka in v obče vsa zabava je dosegla svoj namen — veselost in živahen smeh! — Tudi domača zabava — brez plesa je bila prav dostojna. Čast g. reditelju A. Jakoniču! Živele take zabave! Žetev je bila dobra in semena nam ni odnesla burja...

V Tolminu, 30. febr. — Prav ste povedali, ko ste pisali v svojem listu, da bo v Tolminu misijon, če ga kaj ne odnese. Malo je manjkalo, da nam ga ni odnesel — sneg, katerega je toliko padlo, da misijonarjem ni bilo mogoče priti o določenem času iz Ljubljane. Začeli so misijonariti še le 10. t. m. ob 6. uri zjutro.

Prve dni tedna smo bili v skrbeh. Mraz je bil hud, sneg je zapadel poti in ko se je ujuzilo, bilo je v cerkvi vse na vodi. Sredi tedna se je obrnilo na boljše. Poti so se utrdile in ljudje so vrel trumoma k misijonskim pridigam. Sedelo je po 10 — 13 spovednikov na dan, vseh pa vendar niso mogli preslišati. Milo je bilo gledati tiste, ki so v cerkvi prenočevali, da jih ni drugi dan kdo prehitel pri spovednici. Koliko je bilo obhajanih, ne vem; vedeti bi utegnili domača duhovščina po listkih, ki jih je dala spovedencem. To pa lahko rečem, da toliko obhajencev nisem še videl.

Vse je pa presegla procesija z misijonskim križem v nedeljo popoldne ob treh. Toliko ljudi boš zastoj iskal pri enacih slovesnostih in mnogo njih še iz cerkve ni šlo, ker so se bali za prostor. Cerkev je bila namreč vse dni, zlasti pa v petek popoldne tako natlačena, da se ni mogel nikdo ganiti.

V ponedeljek so se misijonarji odpeljali. Eden se je vrnil k sv. Jožefu v Celje, druga dva sta šla v Ljubljano k lepi cerkvi Srca Jezusovega. V jeseni bo misijon v Logu na Bovškem.

Iz Volč nam pišejo: Zmrzneno neznanu ženo so našli 17. t. m. mrtvo pri „Vohačevem seniku“ na Dugem, prav blizu Soče. Pripeljali so jo na saneh k sv. Lenardu v Volče. Pravijo, da je morebiti iz Koboridskega Kota, iz Stanovič ali od tam okolu doma.

Trtna uš v Vipavi. Dognalo se je, da je trtna uš v davčni občini Gradišče pri Vipavi, zatoorej veljajo tudi za omenjeno občino odločbe in zapovedi, da se zažrati izvažanje pridelkov in razširjanje kuge. Županstva naj strogo pazijo, da se ne okužijo zdravi vinogradi vsled malomarnosti. Zdaj so okužene v Postojnskem polit. okraju občine Sv. Vit, Vrabče, Poddraga, Erzelj, Slap, Goče, Loze, Planina in Vipava.

Iz Zadloga pri Črnomvrhu. Nekaterim se čudno zdi, da „Prim. List“ roma tudi po Kranjskem. To pa ni nič kaj posebnega, ker tudi po Kranjskem se nahajamo Primorci, ki želimo kaj poizvedeti iz svoje dežele. Jaz sem tudi rojen Primorec (v Tolminu) ali opravilo me je vrglo iz Tolmina v Zadlog, kjer ostanem. — Pri nas v Zadloga revno ljudstvo še dobro napreduje, ker si še precej prisluži v letnem času pri bogatejših kmetih. — Ob enem napreduje pri nas tudi nova izmišljena navada (šega) na oblačilu. Stari kraj ženskih oblačil je izginil, vdomačil si je „novi kraj“ (gizdalinski). Mlada deklina se dandanes že tako šopiri, da človek ne ve, kaka gopa je. Čim revniša je katera deva, tem bolj gizdalinsko je našopirjena. To stane in podira hiše. Če pojde tako naprej, ne bode si opomoglo naše ljudstvo še za las ne.

Občina Rifenberg je tudi letos podarila 36 gld. za „Slov. Alojzijevešča“ in 24 gld. za slovenske šole v Gorici. Rodoljubni občini iskrena hvala in pohvala!

Slika pok. Adolfa Harmela se razpošlje prihodnji teden.

Pomiloščen. Presvitli cesar je pomiloštil 55 kaznjencev, od teh štiri v Kopru, enega v Gradišču.

Trst-Istra.

Tomaj. † Č. g. Aleksander Benigar, duhovnik, sin tukajšnjega nadučitelja, je 20. febr. 1895., po dolgi in mučni bolezni v Gospodu zaspal. Rojen dne 20. febr. 1870 bi čez pet dni dokončal 25. leto svojega bivanja v tej solzni dolini. Bil je slaboten že na gimnaziji in v bogoslovnici, a jako marljiv in tih mladenič. Pobožni starši so od Boga in Marije izprosili milost, da je ven-

dar v 13. dan decembra 1894. imel tiho novo mašo in potem cel mesec vsak dan maševal. A opešal je hitro, in Bog ga je, — kot svojega ljubljence — zarano k sebi poklical.

Hud udarec je smrt sina edinca, za dobrega očeta g. nadučitelja, pa kot pravi kristijan ga bo prenesel v voljo božjo udan, govoreč z Jobom: „Bog je dal, Bog je uzel, njegovo ime bodi česčeno!“

Tebi pa, preljudi nam sobrat v Kristusu, ki te je milosrdni Bog rešil zemskih nadlog, želimo, da ti sveti večna luč nad zvezdami, ter te prosimo, da moliš za nas, ki moramo še boriti se tu z močmi teme, da tudi mi dospemo po srečno dovršenem boju v kraj večnega miru!

Duhovske premembe. Č. g. Iv. Koruza, do zdaj kapelan pri sv. Antenu v Trstu, gre za kaplana na Opčino, na njegovo mesto pride č. g. Ant. Germek, do zdaj kapelan na Opčini. Bodo li s to premembo zadovoljni Spadoni, d'Angeli, Luzzatto in tovariši?!

G. Ferd. Perhavec, do zdaj kancelist v Komnu, je imenovan za oficijala pri dež. sodišču v Trstu.

Cesarjev dar. Pres. cesar daroval je sežanskim gasilcem 100 gld. za nakup potrebne gasilne priprave.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu je imela občni zbor dne 17. t. m. Predsedoval je č. g. M. Mandič, ki je pri tej priložnosti branil tudi svojo osebo. Videlo se mu je neko potrnost in nevoljo. Zanimivo pa je celo poročilo o delovanju podružnice, ki ima svoj dom, za kateri je dala družba 19.000 gld. Občinstvo je predsednika živahno pozdravljalo. Poročilo gosp. tajnika Klinarja priobčimo prihodnjič. Blagajnik nam je povedal, da je imela podružnica l. 1894 dohodkov 5632 gld. 51 novc., stroškov 5463 gld. 47 novc., od glavnega vodstva je došlo družbi 39.00 gld. V odbor so izvoljeni prof. M. Mandič, predsednik, dr. Jos. Abram, Janko Macak tajnik, Ant. Bogdanovič blagajnik, M. Hervatin, M. Cotič. Bog blagoslovi!

Otroški vrt na Belvederju se kmalu odpre. Stariši slovenski spomnite se svoje dolžnosti. Vpisovanje se je vže pričelo.

Dutovlje na Krasu. Starešinstvo je izvolilo za župana g. Janeza Vrabca, moža poštenjaka, ki je bil vže poprej več let župan. Bog daj sreče in vspeha!

Nabrežina. Naša posojilnica ima občni zbor 3. marca 1875 v občinski pisarni. Na dnevnem redu je volitev treh članov v nadzorstvo.

Mačka je dete udušila. Iz Dobravlj na Krasu nam pišejo: Danes 10. t. m. smo zakopali malo Ludmilko Poljščak; niti pet tednov ni gledala zemske in zimske svetlobe. V petek 15. febr. popoldne ob 2. urah jo je mati nahanjivši jo, dela v zibeljko, pogrnula obrazek z ruto in zaprla sobo, a ma'la dva dečka brateca sta kmalo potem šla zopet v sobico in pustila tudi domačega mačka, da je šel z njima. Dečka sta šla iz sobe, a maček je ostal, ter si poiskal ležišče toplo, prav na obrazku Ludmiikinem, da revica ni mogla dihati, in ne se braniti. Ko mati pride pogledat ob 5. uri, vidi mačka ležati na detetovem obrazu, hitro ga spodi, odgrne prtič in, ojoj! vidi dete mrtvo. Hitro ga sicer dvigne in poskuša oživeti, a zaman. Mrtvihogleda je koj naznanil c. kr. okraj. sodišču v Sežani, ki je poslalo orožnika, da vidi in sporoča. Orožnik je storil svojo dolžnost ter se osvedočil, da ni hudobije nego le žalosten slučaj.

Listnica uredništva. Darove za Slov. Alojzijevešče prihodnjič. Č. g. I. V. v L. Prihodnjič. Č. g. F. v D. Potrpite do osebnega pogovora. Bojimo se ne nikogar, ali s pobalini se ne bomo otepali.

Odgovorni urednik in izdajatelj J. Marušič.

Slike urejuje J. Gosar.

Tiska Hilarijanska tiskarna.

Prihodnja številka „Primorskega Lista“, izide dne 7. marca.

Poslano.

Zahvala in potrdilo.

Podpisani spričujejo s tem pismom, da je slavna Vzajemna Zavarovalnica za življenje na Dunaju „Janus“, pri koji se je bil zavaroval ranjki preč. g. Karol Mosé, izplačala v malo dneh s skrbljivo točnostjo in poštenostjo dolžno Polico Štev. 71768 izdano dne 6. avgusta 1892. t. j. pred dvema leti in pol. Pošiljajoč v svet spričalo o pravilnem ravnanju imenovanega Zavoda štejejo si podpisani v dolžnost, da priporočajo Zavod svojim tovarišem.

Zvršitelji oporoke:

Franc Černe, župnik.

Ivan Buttignoni, kanonik.

Dominik Bullo, katehet.

Trgovina papirja

Ant. Jeretič

GORICA

Semeniška ulica št. 3. — Za veliko vojašnico št. 15.

Zavod za črtanje papirja

Knjigoveznica

Tvornica

trgovinskih knjig, šolskih zvezkov itd. itd.

Zaloga

pisarskih, risarskih in drugih predmetov,

Šolskih knjig

in drugih učil.

Izključljivo zastopstvo

ter edina razprodaja

lesne rezljanice in slamnatega papirja,

za trgovino s sadjem.

!! Sto let stara tvrdka v Kropi !!

Naj boljše železne verige (ketne)

izdelujeta delavca-mojstra

Valentin in Gregor Šolar

v Kropi na Kranjskem.

P. n. odjemniki najdejo pri nas verige za živino, za vozove; brzde, kolca (rinke) i. t. d. vsake vrste in teže.

Cene so jako nizke, ker sta gospodarja sama delavca.

Sprejme se tudi pošten zastopnik (agent).

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici ulica Morelli štev. 17.

se priporoča velečastiti duhovščini za napravo novih cerkvenih posod! Sprejema tudi staro posodo v prenovljenje.

Da si zamorejo tudi menj premožne cerkve omisliti razne cerkvene reči, se bodo po želji prečastitih p. n. gospodov naročnikov stavili prav vgodni plačilni pogoji.

Pošilja vsako blago poštnine prosto!

Ilustrovan cenik zastoj in franko.

Tovarna ustanovljena leta 1863.

Slamnike!!

Vsakovrstne oblike, najnovejše mode, iz domače in tuje slame, izdeluje, popravlja, stáfirá in prodaja na drobno in debelo

V Domžalah pri Ljubljani

Franc Cerar
(popred Janez Markužič)

Cenike na zahtevanje franco.

Tovarna ustanovljena leta 1863.

Ustanovil l. 1767 Ivan Samassa v Ljubljani.

Ces. in kralj. dvorni zvonar

ALBERT SAMASSA

v Ljubljani

Zvonovi imajo harmon. in melodične glasove.

Izborna je tudi priprava za zvonjenje, da zvonove do 45 centov more zvoniti en sam mož. Čista kovina srebrne bliščobe. Močan in čist glas.

Garancija pet let.

Cerkvene priprave iz masivnega broná; svečniki, lustri, svetilke, altarni križi, kanonske tablice, lonci za evetlice itd., dalje gasilnice, pumpe, ograje pri studencih, ventili itd.

Občine in gasilna društva vdobijo naročila tudi na obroke.

Ceniki brezplačno! Štiri častni diplomi.
21 svetinj.

Podpisani priporoča velečastiti duhovščini in cerkv. oskrbníštvom ter slavnemu občinstvu

pristne garantovane čebelno-voščene

sveče

voščene zvitke, sveče nižjih vrst za stransko razsvetljavo crkvá in pogrebe. Kadilo lagrima, stenje in stekla za večno luč.

Za pristnost sveč, katere nosijo protokol, tvorniško znamko, jamčim z „100 gl. ali 200 kr.“

Nadejaje se obilnih naročil zagotavljam točno postrežbo po mogoče nizki ceni.

Z odličnim spoštovanjem

I. Kopač, svečar

Ivan Reja

gostilničar

„ALLA COLOMBA“

ob velikej vojašnici, na desnem voglu v ulico Morelli, toči domača vina ter postreže tudi z raznimi prav okusnimi jedili.

Edvard Paulin,

v Nunski ulici št. 10.

V zalogi ima razne nagrobne vence, biserne in porcelanaste, rože za cerkve, palme, cvetke za nove maše in poroke, voščene sveče, mrtvaške obleke, rakve, trake, zlate črke i. t. d. po najnižih cenah.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni ako se naroča po pošti

Ubald pl.

Trnkóczy,

lekar zraven rotovža

v Ljubljani,

priporoča:

ZA ŽELODEC:

Marijacele kopljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld. 2 ducent. 4 gld. 80 kr.

Odevalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasani, skazenem želodec. — Škatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

Za prsa:

Planinski zeliščni ali prsni sirop za odrasčene in otroke; raztvorja sliz in lajša bolečino, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Za trganje:

Protinski cvet (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Vsa ta naštetá in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja

v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo.

Anton Kuštrin,

v Gosposki ulici v hiši g. dr. Lisjaka št. 23.

prodaja različno blago n. pr. sladkor, kavo, moko vsake vrste, kis, milo (žajfo) itd. posebno dobro eljkino olje za večno luč v cerkvi itd.